

Divadlo | Recenze

Krveprostá jatka

Martina Pavlunová

Nová inscenace Divadla na cucky, kterou pohostinsky režírovala talentovaná Anna Petrželková, už stihla během své premiéry v rámci festivalu Divadelní Flora rozdělit publikum na dvě strany.

Hlavním tématem hry **Sarah Kane** *Vyčištěno* jsou extrémní životní situace, nutnost volby, touha po lásce a bolest duše i těla. Šest postav pojí pobyt v podivném

Tereza Richtrová a Ján Smolka jako sourozenci

Foto: Lukáš Horký

univerzitním sanatoriu, v kterém spíše probíhají laboratorní pokusy na lidech, než léčba. Duševně narušený mladík Robin (**Bořek Joura**) i homosexuální pár Carl a Rod (**Ondřej Jiráček** a **Zdeněk Vévoda**) jsou ve jméno léčení vystavováni psychickému i fyzickému týrání.

Do sanatoria přichází dívka Grace (**Tereza Richtrová**), jíž „doprovází“ bratr Graham (**Ján Smolka**), jenž zde zemřel na předávkování heroinem. Grace na vlastní žádost zůstává v sanatoriu, podrobuje se léčbě. Její postava v inscenaci splývá s Ženou z peep-show, čímž dochází k jemnému posunu vyznění.

Scénografické řešení prostoru Divadla K3 je důsledně vertikální, využívá i krov sálu. Sešikované školní lavice slouží jako praktikáblly – časté pasáže násilí se tak díky vyvýšení dostávají do zorného úhlu, jako na operační stůl. A doktor Tinker (**Tomáš Uher**), jehož metody léčby jsou svérázné, operuje, odřezává i přiřívá. Kolem stolu sedí ostatní jako na terapeutickém sezení. Jsou svědky. A také zpěváky – v závěru citují písně o lásce (ať už od Beatles, U2 či z *Hříšného tance*), které vedle ústředního minimalistického motivu zní z reproduktoru i během inscenace. A citacím není konec – smrt jedné z postav připomene sebevraždu samotné dramatičky.

Šokující scény odřezávání částí těla a týrání, jejichž prostřednictvím Kane apeluje na sledované téma, se v inscenaci dějí náznaem, s divadelní metaforou. Je to silnější, než kdyby stříkala umělá krev a nad vším se houpaly oběšené figuríny. Od depresivní atmosféry léčebny za ostatním drátem a bestialit, které se v ní dějí, je nám souzeno oddechnout si při komických momentech (slovní i faktický

Ondřej Jiráček a Tereza Richtrová

Foto: Lukáš Horký

ping-pong, dialog s mrtvým Grahamem atd.), aby tíseň udeřila s novou silou. Třeba tak, že herec suše pronese scénickou poznámku, v níž se hovoří o amputaci bez narkózy. Není to příjemná podívaná a ani nemá být.

Smysl pro detail a nápaditost, důsledné režijní vedení a absolutní herecké nasazení všech herců dělá z inscenace, nebojím se použít právě tohoto příměru, událost nadregionálního charakteru.

To, že v expresivních pasážích hlasově i pohybově exponovaných nebylo hercům místy rozumět, přisuzují premiérové nervozitě. Režisérka Anna Petrželková dokazuje, že coolness dramatika – smířme-li se s touto škatulkou i pro Sarah Kane – nemusí, ba nesmí být inscenována výlučně naturálně.

Dominantním scénografickým prvkem inscenace jsou květiny, patrně symbol naděje pro nový život. Na začátku Tinker rozdává skupině semínka do květináčů, z nich vypučí narcisy a „celé jeviště zaplaví žlutá“ (jak přibližně stojí v textu). Grace s Grahamem, které pojí incestní vztah, také zasadí „nový život“ – za dobu představení vykvete ve sklenici s vodou květina.

Závěrečná scéna ústí do katarze. Posunutím lavice vzniká nápadité propadlo, jež pojme mrtvá těla. Symbolicky je tak završena vertikálnost podzemí (pytlem se zeminou to začalo) – země – nebe (které musel Grace ukázat Graham). Nasvícení impozantního stropu s krovky pošouchne toho, kdo jen trochu váhal, že je to dobrý konec. Slunce vyšlo. I pro Grace.

(recenze vyšla ve Festivalovém zpravodaji Divadelní Flory 2/2010, kráceno)

Divadlo na cucky / Divadlo K3, Sarah Kane: Vyčištěno.

Režie: Anna Petrželková j.h., dramaturgie: Jan Žůrek, scénografie: Petr Jakšík, světla Jakub Janča. Hrají: Tomáš Uher, Tereza Richtrová, Ondřej Jiráček, Zdeněk Vévoda, Ján Smolka, Bořek Joura. Premiéra 11. 5. 2010 (psáno z premiéry)